

קול קורא להגשת הצעות למאמרים לכרך הבא של כתב העת "משפט, חברה ותרבות"

בנושא:

כלכלה, מוסדות ומשפט בישראל

בעריכת פרופ' רון חריס וד"ר דרור גולדברג

מערכת כתב העת **משפט, חברה ותרבות** מודיעה על כוונתה להוציא לאור כרך המוקדש לנושא "כלכלה, מוסדות ומשפט בישראל" ומזמינה מחברים/ות להציע הצעות למאמרים שיתפרסמו בכרך.

1. על הכרך

המשבר הכלכלי של 2008, והמחאה החברתית בישראל בשנת 2011, כמו גם המודעות הגוברת להצבר ההון בידי מספר קטן של תאגידים ויחידים, החזירו למרכז הבמה את המודעות לחשיבות העצומה של הכלכלה ושל התשתית המוסדית והמשפטית עליה הכלכלה נשענת. בעשורים האחרונים התפתחה במחקר האקדמי בחוגים לכלכלה גישה מוסדית הרואה במשפט כבסיס לתפקוד השוק, כיוצר זכויות קניין, מאפשר התקשרויות חוזיות, ככלי המבטיח תפקוד של שוק תחרותי וכאמצעי לתיקון כשלי שוק. היסטוריונים שבו בעשור האחרון להסב את המבט המחקרי שלהם להבנת ההיסטוריה של השוק החופשי, של התיעוש, של הרגולציה, ושל מערכות מיסוי. גם מדעני חברה - סוציולוגים, אנתרופולוגים, אנשי מדע המדינה - עוסקים כיום באינטנסיביות בקשר בין כלכלה, משפט וחברה, למשל במסגרת מחקר של הסוציולוגיה של הכסף והבנקאות, או מחקר של עולם מקלטי המס הבינלאומיים.

גם האקדמיה המשפטית עוסקת בנושאים כלכליים. הדבר בא לידי ביטוי בתכנית הלימודים להכשרת משפטנים. הוא בא לידי ביטוי בתחומי העיסוק של משרדי עורכי הדין הגדולים. הוא בא לידי ביטוי גם בנושאי ההתדיינויות המשפטיות, החל ממשברי חוב דוגמת זה בו עסק בפסק הדין בעניין בנק המזרחי ועד מתווה הגז בו עסק בג"צ בשנים האחרונות. המשפט משמש ליצירת מערך מדינת הרווחה, באמצעות חקיקת המס וחקיקת הביטוח הלאומי. הדיונים באי שוויון כלכלי וחברתי מתורגמים גם הם לשפה משפטית. כך גם הדיונים בשאלה האם שירותי רפואה, כליאה וחינוך, יסופקו על ידי המדינה, אילו על ידי המגזר הפרטי ואילו על ידי המגזר הפרטי במימון המדינה. הדיונים ביחס להפרטה של מקרקעין ושל משאבי טבע גם הם עוברים דרך המשפט. אפילו בהוראה באקדמיה המשפטית הופיעו בשנים האחרונות גישות חדשות השמות

דגש על התבוננות בהשפעות הגומלין בין משפט ובין כלכלה, למשל במסגרת ההוראה של תחומים חדשים כגון רגולציה.

למרות החשיבות העצומה של נושאים אלו, הכתיבה ההיסטורית והעכשווית עליהם ביחס לישראל היא מועטה, ומועטה עוד יותר הכתיבה בעברית. כדי לקדם כתיבה על ישראל ובעברית, קול קורא זה מזמין הגשת הצעות לכרך נושאי שכותרתו: "כלכלה, מוסדות ומשפט בישראל". הכרך יעסוק בסוגיה זו הן מזווית מבט היסטורית (מהתקופה העות'מאנית ועד היום) והן מזוויות בינתחומיות עכשוויות של כותבים במשפטים, כלכלה, היסטוריה, מדע המדינה, אנתרופולוגיה, סוציולוגיה, ממשל, גיאוגרפיה ועוד. שאלות מחקר אפשריות הן למשל המאפיינים הייחודיים של ההסדרה (מלמעלה על ידי החוק או למטה על ידי נורמות חברתיות) של כלכלה שיתופית בגופים כמו הקיבוצים או באגודות שיתופיות אחרות; המסגרות המוסדיות בהן פועלים בנקים – בנק ישראל, בנקים מסחריים, אגודות אשראי וסוגים אחרים של מלווים; הסדרה של שווקים פיננסיים מסוגים שונים (למשל הבורסה); דרכים משפטיות להקטנת אי שוויון (מיסוי אך גם מנגנונים כמו דיור ציבורי או חינוך); המסגרות המשפטיות המסדירות את מערכת הרווחה הישראלית, למשל עולם קופות הגמל או רגולציה של שווקים של מזון, בריאות, דיור (הגנת הדייר), השכלה והשכלה גבוהה; הממשק בין כלכלה לסביבה, משאבי טבע, תקשורת ותחבורה; מחקר של מקרי מבחן של חברות וסקטורים עסקיים מסוגים שונים ותפקידו המשתנה של המשפט ביצירתם ופעילותם של אלו, ועוד.

2. על כתב העת "משפט, חברה ותרבות"

כתב העת **משפט, חברה ותרבות** מהווה במה ייחודית למחקרים אקדמיים בין-תחומיים, העוסקים בבחינת הקשר שבין המשפט לבין תחומי דעת אחרים, וביניהם מדע המדינה, סוציולוגיה, תקשורת, היסטוריה, פילוסופיה, כלכלה, ספרות, אמנות, דת, מדע וטכנולוגיה. כתב העת מבקש להציג בפני קוראיו מגמות מחקר עכשוויות, והוא מהווה במה לבחינתן של מגמות אלה. עד שנת 2018 יצא כתב העת במתכונת של סדרת ספרים. החל משנת 2018 הוא יוצא ככתב עת. כרכי כתב העת יוצאים לאור אחת לשנה, וכל אחד מהם מוקדש לנושא מוגדר. כתב העת נערך ויוצא לאור בפקולטה למשפטים של אוניברסיטת תל אביב. העורך הראשי של כתב העת הוא פרופ' אסף לחובסקי מהפקולטה למשפטים באוניברסיטת תל-אביב. לכל אחד מכרכי כתב העת מתמנים עורכים שמומחיותם היא בתחום שהכרך עוסק בו, ולידם פועלת מערכת המורכבת מתלמידים מצטיינים של הפקולטה למשפטים. כל המאמרים עוברים שיפוט אקדמי.

עד כה התפרסמו במסגרת **משפט, חברה ותרבות** הכרכים הבאים: "טכנולוגיות של צדק: משפט, מדע וחברה" (עורך: שי לביא); "משפטים על אהבה" (עורכות: ארנה בן-נפתלי וחנה נוה); "שקט מדברים: התרבות המשפטית של חופש הביטוי בישראל" (עורך: מיכאל בירנהק); "העצמה במשפט" (עורכים מימי אייזנשטדט וגיא מונדלק); "קהילות מגודרות" (עורך: אמנון להבי); "האם המשפט חשוב?" (עורכות: דפנה הקר ונטע זיו); "רשת משפטית: משפט וטכנולוגיות מידע" (עורכים: ניבה אלקין-קורן ומיכאל בירנהק); "זהות יהודית" (עורכים אשר מעוז ואביעד הכהן); "פרוצדורות" (עורכים: טלי פישר ויששכר רוזן-צבי) "מסדירים רגולציה: משפט ומדיניות" (עורכים: ישי בלנק, דוד לוי-פאור ורועי קרייטנר); "משפט, מיעוט וסכסוך לאומי" (עורכים ראיף זריק ואילן סבן); "לחם חוק: עיונים במשפט ואוכל" (עורכים אייל גרוס ויופי תירוש); "משפט צדק? ההליך הפלילי בישראל – כשלים ואתגרים" (עורך אלון הראל); "המשפט והחרדים בישראל" (עורכים יורם מרגליות וחיים זיכרמן); "מן הפרט אל כלל: פרטיות וחברת המעקב" (עורך מיכאל בירנהק).

3. הנחיות למחברים/ות:

חוקרים/ות המבקשים/ות לכתוב מאמרים לכתב העת מתבקשים להגיש עד ליום 1.2.2020 תקציר של עד 500 מילים למזכירת המערכת, גב' נירית פוטרמן, בדוא"ל lawsocul@post.tau.ac.il עם העתק לעורכי הכרך, פרופ' רון חריס harrisr@tauex.tau.ac.il; ד"ר דרור גולדברג drorg@openu.ac.il. המאמר המתוכנן אמור להיות מקורי ומחדש, ולהתאים לנושא הכרך כמתואר לעיל. מבין ההצעות שיוגשו, יוזמנו חלק מהמציעים/ות לכתוב מאמר מלא. מגישי הצעות שייבחרו יתבקשו להגיש את המאמר המלא לצורך שיפוט אקדמי עד ליום 1.11.2020 בפורמט Word בלבד, ובדוא"ל בלבד, אל כתובות הדוא"ל הנ"ל. אורכו של המאמר לא יעלה על 10,000 מילים (כולל הערות שוליים). המאמר יכתב בפורמט משפטי, כלומר, ההפניות והאזכורים במאמר יופיעו כהערות שוליים בתחתית כל עמוד ויהיו תואמים לכללי האזכור האחד בכתובה משפטית (כללים) אלו מופיעים בכתובת הבאה <https://www.nevo.co.il/Content/Pirsumim/images/izkur.pdf>. מחברים/ות שאינם/ן מכירים פורמט זה, יוכלו לקבל העתקי מאמרים לדוגמה והדרכה מצוות המערכת. הכרך מתוכנן לצאת לאור לקראת סוף שנת 2021. בכל שאלה ובקשה ניתן לפנות לעורכים.